

CHEMAREA

TINERIMEI ROMÂNE

ABONAMENTUL:

Pe un an Lei 360—
Pe un jumătate an Lei 180—
Pe 3 luni Lei 100—

REDACTOR RESPONSABIL:
PAVEL PAVEL

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria No. 11.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC LA
ADMINISTRAȚIA ZIARULUI

CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 11

LEUL

„Măgarul de leu” — cum i-a spus atât de spiritual înțeleptul nostru ministru de finanțe, dl Ion Lepadatu, își continuă drumul spre prăpastie. Leul rămâne astfel în continuitatea politicii economice a dlui Vintilă Brătianu asigurată prin guvernul pus de liberali, și continuată de învățăcelul dlui Vintilă: Ion Lepadatu. Că ministrul nostru de finanțe nu s'a știut lepeda de continuitatea politicii vintiliste nu ne miră. Continuitatea a fost cerută și de celalalt factor constituțional: Regele; și astfel Leul a rămas în cadrele cerute de factorii constituționali: Ion I. C. Brătianu și Regele, și își continuă liniștit dar sigur drumul spre îndeplinirea politicii cerute, spre groapa de veci.

Nu înțelegem atâtea, de ce e Leul-Măgar?

Cu o balanță economică pasivă, deficitul anului 1925 este de 1 miliard lei, cu o producție internă redusă și un export insuficient, în mare parte din cauza pușinelor mijloace de comunicație, nu se va opri leul dela continuarea politicii de continuitate! Și mai ales fără capital străin, dat eventual — ca și Polonia, Germaniei, Austriei și Ungariei — cu controlul Ligei Națiunilor, fără acel capital, hulis și persecutat de lăcomia liberalilor nesătui, nu ne vom reface țara și nu vom opri leul dela drumul funest al continuității și nu vom putea achita datoriile externe de 30 miliarde lei aur.

Noi muncitorii intelectuali, și manuali, fără averile mari ale bogătaşilor, fără direcți și instituțiuni nu avem în mod direct nimic de pierdut prin această prăbușire a banului și a întregii finanțe de Stat. Vor pierde însă acei, cari dețin cu mâini lacome întreaga organizație bancară: liberalii!

Și asta le va fi răsplata cerească pentru politica personală și mioapă, care i-a îndemnat să aducă la putere guvernul Averescu, ce numai prin stare de asediu și măsurile ilegale cutează să meargă în alegeri.

Străinătatea observă de aproape frământările noastre politice, vede guvernul hidos oltoit pe țară în contra voinței poporului, vede lupta între democrație și reacțiune, între legalitate și bunul plac, și recunoaște incapacitatea de-a ne descurca singuri din vârtejul economico-financiar.

În consecință — și cu drept cuvânt — nu ne va acorda nici un sprijin, până ce nu vom avea un guvern popular, ieșit din libera expresie a votului universal.

Regele are dreptul și poate alege între ruina instituțiilor bancare, alor zeci de mii de acționari, funcționari și

pensionari, a tuturor cari și-au depus fructul muncii agonisit cu sudoarea feței în lei, sau între oprirea în ceasul al 12-lea a falimentului de Stat.

Menținând Regele acest guvern impopular și incapabil își va împlini una din cerințele anterioare, de-a avea un „guvern tare”, dar tare numai în măsurile ilegale luate pentru alegeri și va împinge țara în abiz.

Iar dacă Regele vrea salvarea țării să aducă fără amânare un guvern

Național, compus din toate partidele și având ca program de muncă:

1. Alegeri libere și liniștirea luptelor politice prin legalitate;

2. Salvarea economico-financiară a țării.

Conștiinți de situația extrem de gravă ne permitem a propune această soluție, care va trebui grabnic instituită, dacă vrem să mai poată folosi.

Totodată ținem să se știe că de acum încolo răspunderea pentru soluționarea crizei noastre politice și a dezastrului financiar iminent o are principalul factor constituțional: Regele.

„Chemarea Tinerimei Române”

Miniștrii calomniei

Dacă n'ați avut niciodată ocazia să surprindeți un om în toată nădădărea lui suflăscă, desbrăcat de fătarnicii, de minciuni, de aparențe; dacă n'ați avut niciodată puțința să vă plimbați privirea scrutătoare pe coridorul întunecat al egoismului, al ambiției și al arivismului; dacă n'ați descoperit încă cu lumina ochilor ungherele umbrite ale meschinăriei omenești, de ce ați scăpat trenul unui preles minunat, de ce n'ați plecat la congresul dela Sibiu?

Dacă ați crezut vreodată în sinceritatea protopopului dela Săliște, devenit peste noapte, un incomparabil cunosător al problemelor de igienă națională și de ocrotire socială și în același timp șef al Departamentului sănătății publice; dacă ați avut vreodată încredere în caracterul integru, robust și intransigent, al fostului profesor secundar dela Brașov; dacă n'ați simțit în toate fibrele desgustul asasin care-ți sugrumă gâtul și suspendă chinuitor respirația; de ce nu v'ați dus să ascultați cuvântul dlui V. Goldiș și vorba ascuțită a părintelui Lupaș?

Ați fi asistat la zvâcolirile putrede ale acestor miniștri fără coloană vertebrală. Ați fi auzit potopul de acuzații, în care s'a înecat și bunul simț și dl Goldiș și pudoarea și prea cuviosul părinte Lupaș. Ar fi meritat să vedeți, cum ministrul de culte își maltrata timpului auditorului cu învinuiri la adresa dlui Iuliu Maniu și cum își ultragia pieptul cu pumnul, când se proclama cel mai mare țărănist!

Și fiindcă dl Goldiș a vorbit de greșeli și a proferat învinuiri, să amintim și noi câteva. Nu socoteli mărunte de bucătărie politică, — politica culinară — lăsăm întreaga președintelui „Astrei” — o acuzație fără temei, — aceasta e specialitatea profesorului de istorie dela Cluj; nu calomni răspândite cu mirosul fripturii; să amintim o atitudine deplorabilă a ministrului de culte, în momentele decisive ale neamului, să reînprospătăm un capitol condamnat

din biografia activității acestui infailibil bărbăteț de Stat.

În toamna anului 1914, la două luni după declararea războiului mondial, când murise regele Carol, dnii Vaida, Cicio-Pop, Mihali, Vlad, Braniște și Goldiș au venit la București ca delegați ai Comitetului Național, să participe la Trăstăria ceruimii a înmormântării Suveranului. Cu acest prilej, toți cei numiți s'au întrunit împreună cu părintele Lucacu în camera de hotel a dlui Octavian Goga. În cursul conversațiilor s'a propus să se facă o vizită de politetă dlui I. C. Brătianu, premiul țării.

Dar pentru ca nici umbră de îndoială să nu se poată proiecta asupra relațiilor noastre, dăm cuvântul ministrului de arte, reproducând din „Țara Noastră”, (Anul III. No. 6. 19 XI. 1922) vorba cu vorba, fără cea mai mică alterare, confidența dumnealui. Iată, deci, mărturisirea dlui Octavian Goga:

— „Vom spune domnului Brătianu — spune dl Octavian Goga — că după declararea războiului de către Austria, poporul nostru așteaptă, ca România să intre în acțiune împotriva monarhiei de Habsburg, fiind ideea desrobirii Ardealului la noi acasă o axioma a conștiinței obștești, noi însă, degajându-ne de orice răspundere, nu vrem să forțăm mâna guvernului român, chemat să reprezinte interesele generale ale neamului și-i lăsăm întreaga libertate de acțiune, urmând să decidă ce va socoti mai util la momentul oportun.

La aceste s'a ridicat dl Vasile Goldiș, care cu această ocazie era pentru întâia oară la București și într'un ton apodictic mi-a spus răspicat în auzul tuturor:

— Noi nu putem spune aceste lucruri.

— De ce? — I-am întrebat eu.

— Fiindcă — mi-a răspuns dl Goldiș, cu toată hotărârea, — noi în Co-

mitetul Național n'am fost aleși cu acest program. Punctul I din programul nostru este autonomia Transilvaniei”.

M'am uitat cu stupeoare la fostul meu profesor dela liceul din Brașov, dânsul însă a continuat imperturbabil: — „Mai mult, dacă aș fi întrebat de către dl Brătianu, că soldații români ardeleni ar trage în cei din Regat, în caz când România ne-ar declara război, eu aș răspunde că da, fiindcă așa cred”.

Și acest autonomist, care a avut o mentalitate așa de antiromânească în clipele hotărâtoare ale neamului nostru, omul acesta vine să facă procesul dlui Iuliu Maniu, care a avut, în timpul războiului, o atitudine luminoasă de intransigență națională așa cum nici unul din oamenii politici ai minorităților din cuprinsul coroanei Habsburgice n'a avut?

Acesta vorbește de perspicacitate politică? Acesta vorbește de simț politic?

Di Maniu a făcut, în adevăr, greșeli. N'a trădat, ca și consorțiul Goldiș, interesele celor mici și mulți. Interesele tuturor nefericitorilor, interesele tuturor obijduiților din această țară.

Iată greșala, marea, neiertata greșală!

Di Goldiș ținea ieri la programul scris al partidului național român, dar n'a înțeles programul nescris din sufletele tuturor Românilor adevărați, iar azi a schimbat programul partidului național cu programul . . . fripturii.

Tristă evoluție, deplorabilă evoluție!

Dar părintele Lupaș? Ce să spunem, ce să scriem de acest suflet minuscul? Să reproducem din „Țara Noastră” atacurile pe cari le-a trimis, pentru a lăuda în auzul mulțimei, partidul național? Să dovedim că retorul de bălcu, în discursul său dela Sibiu, reeditează, banal și fără culoare, acuzațiile directorului „Țării Noastre”? Să-i amintim activitatea directorală dela Căminul „Avram Iancu”? Să-i trecem sub nas ancheta regretatului profesor Paul și — ce să pare — a dlui profesor Racoviță? Să-i strigăm în urechi că n'avem atâta încredere cât negrul sub unghie în auzul sufletului său, fiindcă prea s'au înțins flămânde degetele sale după aurul cestălat de pe pământ.

În fața trădării lui Goldiș și în fața fățarniciei părintelui Lupaș, se ridică azi Chemarea tinerimii, mâine, la urnă, conștiința țărănimii.

N'o aud cretinii, n'o văd trădătorii!

Nu exasperăm. Nu ne clintesc bășicele colorate de săpun, umflate în discursuri de ministrul sănătății. Dimpotrivă! Ele tocmai ne servesc ca stimulent și ca încurajare. Și tot ele ne dovedesc ce bestie trasă e omul care n'are suflet decât ca să trădeze și cuvinte, — cuvintele acestea minunate făcute ca să mângâie suferința, să încante auzul și să farneze ochii, — decât ca să fie mânuite printre minciuni, stupidități și ipocrizii. Ion Moldovan.

Frați Tărani,

Guvernul ne oprește să mergem pe sate. Jandarmii ne stau în cale la marginile orașelor și nu ne lasă să ieșim. Tipăriți prin cari să vă arătăm calea dreaptă, nu ne lasă să scoatem decât după ce le vede prefectul.

Chiar pentru aceasta fiecare să-și țină de datorie a da

mai departe, din om în om, din mână în mână, orice ziar, ori tipăritură, de a noastră, ce prin mari greutateți îi ajunge în mână.

Votați semnul unirei celor ce vreau binele poporului, cercul ○.

Guvernul împiedică partidul național să meargă la sate

Suntem încă departe de alegeri, dar guvernul a început ca să-și arate colții. A trîmbițat alegeri libere și că toată lumea va putea să-și dea votul cum crede mai bine. Astăzi însă știe prea bine că țara și poporul nu are să renunțe la conducătorii cari și în vremurile trecute au fost una cu poporul, vede că țara nu-l vrea și că nu poate cumpăra poporul cu bani și cu friptură, cum și-a cumpărat miniștrii dintre oamenii mai stabi și s-a hotărât să înceapă teroarea. Dl Goga e hotărât să ducă la îndeplinire vorba spusă, că nu va vota nimeni altul decât acela pe care dănsul îl va duce la urnă. Au și început cu cele mai nechibzuite mijloace de teroare. Așa la Sibiu au arestat vre-o 4 propagandiști din partidul național numai pentru că au strigat: Trăiască Iuliu Maniu. În ultimele zile au dat un ordin la toate prefecturile că nici un automobil să nu poată eși din orașe fără autorizația prefectului, care este — bineînțeles — omul guvernului. Și ce vor ei prin aceasta? Vrea guvernul ca să împiedice candidații partidului național, ca să nu poată eși din orașe la sate, să nu poată merge în mijlocul poporului ca să arate care sunt păcatele grele și multe ale guvernului. A mai dat guvernul ordine jandarmeriei, ca în toate satele să oprească automobilele candidaților partidului național chiar dacă li-se dă autorizație dela prefect și acolo să-i legitimizeze, să-i rețină ca, să nu poată sta de vorbă cu poporul. Cu un cuvânt guvernul va face toate nelegiuirile numai pentru ca oamenii partidului național să nu poată eși aleși de popor. Prin aceasta crede guvernul că dacă noi vom fi împiedecați în propa-

ganda noastră, lumea o să-i creadă atât de curafi, după cum o spun ei înainte de alegeri.

În același timp oamenii guvernului se lăfăesc în automobile plătite din banii orașelor și ai Statului, guvernul aruncă în vânt milioane din banii impozitului adunați cu sudoare din sărăcia țăranelor, ca să poată face propagandă și să-și spele fața de multele lor păcate, aruncă milioane ca să cumpere voturile oamenilor nevoiași. Să știți însă, că toți acești bani cheltuiți în zadar când funcționarilor nu li-se plătește nici salariul convenit, tot de țărani vor fi plătiți din impozitele ce le vor mări și le vor incasa prin vânzarea puținei averi a oamenilor nevoiași.

Se va întâmpla că oamenii partidului național vor fi arestați și împiedecați să vină la sate. Să nu desperați pentru aceasta. Vom lupta cu toate puterile ca să ne facem datoria. Dacă totuși nu se va putea, organizați-vă singuri acasă. Să știți că partidul național și pe mai departe va duce lupta lui de până acum. Adunați toți oamenii de bine și în rânduri strânse mergeți la vot fără nici o teamă că cineva ar putea să vă facă ceva. Votați cu partidul părinților și strămoșilor noștri și astfel să arătăm că dl Goga nu va putea să împiedice poporul dela cel mai sfânt drept al lui: dreptul de a vota. Lăsați-i să spună ce vor voi, însă la vot să fim cu grijă și să nu votăm cu acei cari vând scaunele de deputați la conții și baronii unguri și cari vreau să despoae pe bietul român și de puținul pământ care prin lupta partidului nostru a trebuit să li-se dea.

Guvernul și ungurii braț la braț

Nu sunt încă nici opt ani de când am scăpat de jugul greu al ungarilor, rănilor suferințelor noastre încă nu s'au vindecat, cei cari s'au bolnăvit în închisorile ungurești din Pozsony și Seghedin și acum își poartă încă boala: și totuși astăzi guvernul României Mari de sub conducerea generalului Averescu și a dlui Goga merge la braț cu ungarii în alegeri. Tătuca Averescu s'a înțeles cu ungarii ca la alegeri să voteze cu el și împreună cu ei să lupte în contra partidului național, așa că partidul național și astăzi ca și înainte de 1918 pentru ca să ajungă cu deputați în parlament trebuie să lupte contra ungarilor în România-Mare. Guvernul Averescu știe că românii sunt contra lui, că țara nu-l vrea la cârma țării și atunci ca să poată rămâne la cârmă a făcut înțelegere cu ungarii, cu sașii, cu turcii și cu bulgarii ca să-i dea voturile lui și cu voturile lor să rămână la guvern contra voinței poporului român. Am ajuns acolo, că în România-Mare ungarii cu turcii și sașii cu bulgarii o să ne dicteze că ce guvern să

aibă țara.

Dar credeți că guvernul generalului Averescu și a dlui Goga primește voturile ungarilor și a celorlalți numai așa pe gratis? Nu! Le-a plătit. Și le-a plătit scump pe pielea țării și a românilor. Și iată ce a dat guvernul, ca să vorbim numai de lucrurile mai de seamă:

Mai întâi a făgăduit ungarilor că orice s'ar întâmpla la alegeri, el, guvernul cu ajutorul jandarmilor, pretorilor și secretarilor comunali va scoate pentru unguri 28 de deputați în Ardeal, iar pentru sași va scoate 17 deputați. Le-a făgăduit că le va lăsa școalele confesionale libere, să facă ei câte școli ungurești vreau, le-a făgăduit ajutor pentru școlile lor și ce e mai dureros a făgăduit că toate pământurile expropriate dela unguri le va lua dela români și le va da îndărăt după alegeri. Toate acestea sunt scrise în contract în regulă iscălit și de generalul Averescu și de dl Goga. Apoi dl Goga a mai spus ungarilor că aceștia să nu

aibă frică, că nu vor avea 28 de deputați, fiindcă la alegeri nu va merge altcineva la votare, decât acela pe care l' va duce dl Goga cu oamenii lui. Așa că pe vreme ce noi românii vom fi împiedecați să mergem la vot ca și pe vremea ungarilor, ei, ungarii vor fi aduși la vot liberi și cu automobile plătite din banii Statului.

Judecați acum și vedeți:

Noi pentru ca să putem trimite în parlamentul României-Mari un om al partidului național, care și pe vremea ungarilor și astăzi apără drepturile poporului, va trebui să luptăm din greu, vom fi prigoniiți și vom fi împiedecați să-l votăm, iar ungarii vor avea fără bătaie de cap 28 de deputați și sașii 17 deputați de-ai lor.

Judecați și aduceți-vă aminte!

Pe vremea ungarilor noi eram 5 mi-

lioane de români și numai cu mari și grele lupte suferind închisori și pedepse am putut să avem abia 7 sau 10 deputați în Parlament. Astăzi sașii și ungarii, cari la un loc abia sunt un milion de oameni, din bunăvoința generalului și a dlui Goga, vor avea 45 de deputați în Parlamentul României-Mari.

După Unirea dela 1918, am ajuns ca pământurile luate pe vremuri dela țărani români de grofi și conți, să ajungă iar în mâinile românilor prin expropriere. Astăzi guvernul promite că le va da iarăși îndărăt după alegeri.

Judecați și vedeți dacă noi putem vota cu guvernul, pentru ca prin voturile noastre românești să scoatem din urne 28 deputați singuri, 17 sași și să ajutăm guvernul ca să ia pământurile dela români și să le dea înapoi stăpânilor de eri.

Ce mai scriu ziarele

Dreptatea

În legătură cu „Chemarea Tinerimei Române” ziarul „Dreptatea” din Oradea scrie:

„Manifestarea tinerilor intelectuali din Cluj n'a rămas fără resunet și din toate părțile Ardealului și ale vechiului Regat vin adeziuni pentru lupta de purificare a vieții politice din România.

În vântul lor generos ei dau o nouă impulsie Partidului Național, care va sfârși prin a birui bizantinismul și moralitatea politică care guvernează România-Mare.

Steagul luptelor generoase, îl duce tot Partidul Național în rândurile căruia tinerimea muncitoare și serioasă găsește îndrumările nobile a acțiunilor politice generoase, cari au făcut întotdeauna țaria acestui Partid.”

Voința Banatului

Despre acordul electoral între partidele național și țărănesc ziarul „Voința Banatului” din Timișoara scrie:

„Țara întregă a primit cu o vădită bucurie vestea încheerii acordului național-țărănesc. Lupta ce se dă acum între această puternică organizație politică și guvern, e o luptă decisivă pentru soarta democrației române.

Frații țărani dela sate nu vor întârzia să dea votul lor, pentru tista partidelor național-țărănesc, cu cari alături au re-purtat frumoasele victorii din alegerile pentru Camerele Agricole și în alegerile comunale.

Deci votați cu lista un fruntea cărei veți vedea semnul: un cerc (roată); nici un vot pentru celelalte liste, dacă voiți să scăpați din ghiarele teroriștilor.”

Drum Nou

Ziarul din Bocșa-Montană al cunoscutului scriitor și fruntaș Mihail Gașpar, scrie sub iscălitura dlui Dr Emil Perseca, în legătură cu lupta democrației, următoarele:

„Acuma este timpul suprem să scuturați povara de pe umerii voștri, și să inaugurați domnia democrației. Izbânda democrației, bunăstarea voastră și mângăierea generală depinde dela votul vostru.

Izbânda voastră va fidesăvârșită numai atunci, când în alegerile apropiate veți sprijini toți în unire, ca un singur om, democrația adevărată, dând fiecare votul vostru reprezentanților democrației și votând lista partidului național român de sub conducerea domnului Iuliu Maniu.

Este trădător și păcătos acela, care va lipsi dela datorie.”

Țărănismul

Luăm dintr'un articol publicat în foaia oficială a partidului țărănesc, și

scris de șeful acestui partid, următoarele: „Iată-ne dar iarăși în lupte cot la cot cu frații noștri din partidul național — răspunzând la chemarea Țării.

Am mai ascultat această chemare la Camerele Agricole și la alegerile comunale. Și Țara ne-a ascultat și ea dându-ne biruința pe dea'ntrégul.

Astăzi să dă bătălia cea mare care va hotărî dacă Țara Românească este Țară de cetățeni liberi — or este o moșie pe care familia Brătianu o exploatează fie în regie fie prin arendași vremelnici.

Ascultăm din nou porunca Țării și pornim la luptă oștile democrației.

Suntem siguri că Țara ne va urma și de astă dată.

Trăiască libertatea!”

I. Mihalache.

Votați deci cu toții semnul unirei în luptă a partidului național și țărănesc: un cerc (inel, roată): ○.

Șampionatul abuzurilor ante-electorale

Friptomani, gogamani, averescăni, mercenarii și mamelucii partidului dela putere s'au luat la întrecere nebună în inventarea abuzurilor, — menite să sugrumă cu desăvârșire propaganda electorală a opoziției, — fiecare aspirând la titlul mândru de campion. Având „respirația scurtă”, lipsiți de training și de duh, ei s'au repezit asupra automobilelor. Nu va mai circula nici un automobil fără autorizația prefectului. Numai automobilele inspirate de duhul necurat și hain al quadruplo-alianței gogomano-goldișistă se bucură de liberă petrecere”. Dar ei nu se mângănesc aci. Cu forța brachială și în numele legii capturează vehiculele întreprinderilor și particularilor, în vederea campaniei electorale guvernamentale, ceea ce constituie un abuz monstruos. Trăim în era „concentrării automobilelor”. Ideea n'a putut lua naștere decât în creerul unui troglodit. Nu te obosi de Goga.... kâr a benzinert. (Păcat de benzină). I. Gr.

Dela „Chemarea”

Toată corespondența și adeziunile ce se trimit dlui dr. E. Pop, rugăm să se trimită recomandată, intrucât acte de adeziune anunțate telegrafic și transmise prin poștă nu ne mai sosesc.

Interceptarea scrisorilor și a telegramelor e doar un obicei al pământului.

